GADANIE!

Mówimy „Gadanie!”, gdy nie wierzymy w to, co ktoś nam opowiada, i uważamy to za jego wymysł. To znaczenie – ‘mówienie tego, co nie jest potwierdzone’ – ma swój początek w jednym z dawnych znaczeń czasownika GADAĆ ‘opowiadać, mówić’, ale też ‘zgadywać, domyślać się’, ‘wróżyć, prorokować’, a nawet ‘oceniać; oczerniać’, ‘spierać się’. Czasownik GADAĆ – w różnych postaciach i rozmaitych odmianach znaczeniowych – występuje we wszystkich językach słowiańskich, musiał być zatem obecny jeszcze w języku prasłowiańskim. Część etymologów wyprowadza jego rodowód od – również prasłowiańskiego – czasownika *goditi ‘wyczekiwać na właściwy moment; być odpowiednim; zapowiadać coś’ (dzisiejsze GODZIĆ), inni wolą w nim widzieć nie potomka czasownika *goditi, lecz jego współbrata. Pochodziłby wówczas od czasownika *kotiti czy też *katati ‘obracać, toczyć’ – jako że człek w kółko gadający i gadający po prostu miele jęzorem...